

I *Sverig* og *Norge* er man for Brændevins og til Dels for andre stærke Drikkes Vedkommende kommet ud over Monopolulemperne ved at skænke Monopolet til en eneste Monopolhaver, et filantropisk Selskab o: »Gøteborgssystemet«¹⁾. Ved Siden af visse Skyggesider har dette System unægtelig store Fordele, men Betingelserne for dets Indførelse her i Landet ere i hvert Fald ikke for Tiden til Stede, og det bliver derfor uforment nærmere at udtale sig herom.

Imidlertid har man dog ment, at der ved Loven burde aabnes Kommunerne Mulighed for med Tiden at gaa over til dette System, uden at Kommissionen i Øjeblikket vil tage Parti derfor. Hertil sigte Lovforslagets § 5, 2. Stk., § 28, 3. Stk. og § 53.

I *England*, *Tyskland*, *Østrig* og *Schweiz* søges Antalsindskrænkningen hidført ved Myndighedernes Skøn²⁾, idet den samme Myndighed over Skønnet over, hvor mange Beværtninger der maa være, og hvilke Personer der maa antages. Men derved vil paa den ene Side Hensynet til den tilfældige Ansøger let kunne komme til at paavirke Skønnet over det passende Antal, og den menneskelige Ulyst til at afslaa Ansøgninger kan let skabe en stigende Tendens i Beværterantallet, hvorved Hensigten med det hele System vilde forfejles. Hvis paa den anden Side Myndighederne toge sig Opgaven alvorligt og afslog mange Ansøgninger, vilde Systemet her i Landet vistnok forekomme for autokratisk, og Næringslivet vilde findes alt for afhængigt af den tilfældige Embedsmands Skøn og Forgødtbefindende. Og den vanskelige Vejen og Vragen mellem Ansøgerne vilde derhos af Embedsmændene føles som en ikke ringe Byrde.

Mere synes at tale for at lade Antalsgrænsen fastsættes af een Myndighed og henlægge Afgørelsen af, til hvilke Personer Beværtningerne skulle gives, til en anden Myndighed. Man vilde derved sikre sig, at der ikke af Hensyn til Personer blev givet overtallige Beværtninger, og man vilde i høj Grad lette den byrdefulde Vejen og Vragen mellem Ansøgerne; thi at forbigaa en Ansøger, naar Grunden er, at Antalsgrænsen er til Hinder, er ikke saa pinligt — i den Nødvendighed befinder enhver Administration sig jo hver Gang, den har en Plads at besætte — som det er at erklære det overhovedet for uformaalstjenligt at uddele en attraaet Beværtning.

Men hvilken Myndighed skulde da bestemme *Antallet* og hvilken uddele *Beværtningerne*?

At lægge *Antalsbestemmelsen* ganske i Kommunestyrets Haand vilde ikke kunne anbefales. Som ovenanført har Staten vigtige Interesser her at varetage, og den kan ikke tillade en Bys Kommunestyre at gøre den hele Antalsbegrænsning virkningsløs ved Fastsættelse af et urimeligt stort Antal Beværtninger.

Det er da ogsaa i de ovennævnte Lande *Statsemdsmand*, der enten bevilge, eller til hvem der kan appelleres fra den bevilgende Myndighed, et Udtryk for, at det er Statsinteresser, der skulle varetages. I *Holland*³⁾ har Tanken derimod faaet Udtryk derved, at *Lovgivningsmagten* fastsætter et Maksimum for Beværtertallet i Forhold til Folkemængden, udover hvilket Kommunerne ikke maa gaa. Denne Vej foretrækker Kommissionen fremfor at lade Antallet fastslaa af en Statsemdsmands tilfældige Skøn, saaledes at der indenfor den Maksimumsgrænse, som Loven har sat, bør være fuld Frihed for det kommunale Selvstyre til at give nærmere Begrænsninger.

Det maa erkendes, at enhver Antalsbegrænsning i Virkeligheden maa blive noget vilkaarlig. Men den Bevægelighed og Afpasning efter Øjeblikkets Krav, som er ønskelig, tænkes opnaaet dels derved, at Lovens alt for vide Grænser kunne indskrænkes af Kommunestyret, dels ved, at alt for snævre Grænser ville skabe Udvidelsestilbøjeligheder hos de alt etablerede Beværtninger og mere Plads ved Beværterbordene, en Bevægelse fra smaa til store Beværtninger, som man som oven anført finder heldig. Det kunde maaske ved første Øjekast synes lettere at opnaa Afpasning efter Øjeblikkets Behov, hvis man, som i de fleste af de ovennævnte Lande⁴⁾, i Stedet for faste Antalsgrænser lod den bevilgende Myndighed overfor hver Ansøgning afgøre, om der i Øjeblikket var Trang til den paatænkte Beværtning. Men det turde dog være en Illusion at tiltro et saadant Skøn med nogenlunde Sikkerhed at kunne maale Trangen, og det viser sig da ogsaa, at Myndighederne ere tilbøjelige til at binde Hænderne paa sig selv ved forud fastslaaede Følgereregler⁵⁾.

1) Bilag S. 54, 145, 227.

2) Bilag S. 10, 98, 112, 170, 230.

3) Bilag S. 173, 186.

4) Se navnlig Bilag S. 98.

5) Bilag S. 103.